Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller
Teuben - Bokma, Anna

Kenmerk
Z.23.407942 / D.23.1681642

Vertrouwelijkheid
Openbaar

Onderwerp
jaarrekening 2022 Ambion goedkeuren

Onderwerp
Jaarrekening en jaarverslag 2022 Stichting Ambion

Voorgesteld besluit
Goedkeuring te verlenen aan de jaarrekening 2022 (inclusief het jaarverslag) van Ambion, Stichting Openbaar Primair Onderwijs;

Inleiding
Stichting Ambion, de stichting die het bestuur voert over het openbaar primair onderwijs in de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren (hierna: Ambion), heeft het jaarverslag 2022 ingediend, inclusief de jaarrekening 2022. Hierin verantwoordt het bestuur zich conform artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs aan de raad. In de statuten van Ambion is bepaald dat de raad goedkeuring dient te verlenen aan de jaarrekening waaraan een bestuursverslag (jaarverslag) is toegevoegd. De raad moet kennis hebben kunnen nemen van het rapport dat door een accountant is uitgebracht m.b.t. de jaarrekening. Deze 'goedkeurende accountantsverklaring' is bij de jaarrekening gevoegd. Na goedkeuring door de raad dient het bestuur van Ambion de (financiële) jaarstukken definitief vast te stellen.

In het jaarverslag 2022 legt Ambion verantwoording af aan de raad over de werkzaamheden in het afgelopen jaar. Samenvattend enkele hoofdpunten:

1. Het wezenskenmerk van openbaar onderwijs: toegankelijk voor iedereen: het wezenskenmerk van openbaar onderwijs is dat openbare scholen toegankelijk zijn voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. Bij Ambion is iedereen welkom: kinderen van ouders van alle gezindten gaan met elkaar naar school, leven met elkaar en leren met elkaar.

2. De kwaliteit van het onderwijs: dit omvat naast het effectief aanleren van kennis en vaardigheden, ook het plezier dat kinderen beleven aan het naar school kunnen gaan. Het onderwijs wordt afgestemd op de behoeften van de leerlingen met als doel dat alle leerlingen de loopbaan volgen die past bij hun mogelijkheden en talenten. Per kwaliteitsgebied zijn er indicatoren opgesteld die in 2022 zijn aangescherpt en opnieuw vastgesteld zodat ze voldoen aan de veranderde wettelijke eisen.
De inspectie heeft in het beoordelingsrapport met uitkomsten van het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek Ambion 'een goed rapport' gegeven. Ambion scoort voldoendes op 'visie, ambities en doelen' en 'evaluatie, verantwoording en dialoog' en een goed op 'uitvoering en kwaliteitscultuur'. Er werd een 'herstelopdracht met vertrouwen' gegeven voor het aanbod Fries en Burgerschap. Hiervoor zijn plannen gemaakt.

3. Passend onderwijs: op provinciaal niveau wordt voor passend onderwijs samengewerkt met andere schoolbesturen in het Samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland. De schoolbesturen geven uitvoering aan het ondersteuningsplan binnen hun eigen beleid voor passend onderwijs. Ambion geeft hier invulling aan met 'Doorontwikkeling passend onderwijs 2018-2022'. Binnen 8 thema's is het beleid vormgegeven in jaarplannen. Binnen alle thema's zijn stappen gezet, al dan niet in samenwerking met externe partners:

- versterken vroeg signalering,
- impuls aan handelingsgericht werken,
- versterken van de ondersteuning en doorontwikkeling van leerkrachten,
- heldere communicatie over extra ondersteuningsmogelijkheden,
- ontwikkeling naar dekkend onderwijsaanbod in regio Heerenveen,
- verbetering samenwerking (onderwijs-zorgarrangementen),
- betere afstemming met VO,
- voorkomen thuiszitters,
- zorgvuldige verwijzing S(B)O
- en verhoging niveau basisondersteuning in de school.

Het beleid voor de komende jaren staat beschreven in 'Passend onderwijs Ambion 2023-2027, op weg naar inclusiever onderwijs.

4. leerlingenaantallen: ten opzichte van 2021 is het leerlingenaantal over de gehele lijn licht toegenomen (van 3.000 naar 3.018, inclusief SBO leerlingen; die laatste groep is gelijk gebleven). De eerder verwachte daling heeft zich in 2022 niet gemanifesteerd.

Beoogd effect
Continuïteit van voldoend(e) openbaar onderwijs.

Argumenten
1. Het boekjaar 2022 van Stichting Ambion sluit af met een negatief exploitatieresultaat van € 238.459. Begroot was een negatief saldo van € 111.818. Het negatieve resultaat kan onttrokken worden aan het eigen vermogen
De belangrijkste factoren die het resultaat hebben bepaald zijn de rijksbijdragen en de personeelslasten. De rijksbijdrage valt hoger uit doordat er in 2022 vanuit het rijk prijsaanpassingen zijn geweest voor de loonbijstelling als gevolg van het nieuwe CAO akkoord. Daarnaast zijn er extra middelen beschikbaar gesteld door het Nationaal Programma Onderwijs om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Hier tegenover staat dat de personeelslasten ook hoger uitvallen dan begroot. Door gelijktrekking van de salarissen van het primair en voortgezet onderwijs en de verhoging van de lonen in 2022 zijn de salarissen behoorlijk gestegen. Het negatieve resultaat is onttrokken aan het eigen vermogen.

Staat van baten en lasten 2022	**Rekening**	**Begroot**	**Verschil**
Baten			
Rijksbijdragen OCenW	27.780.438	26.099.127	1.681.311
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	226.929	137.381	89.548
Overige baten	494.513	195.468	299.045
Totaal baten	28.501.880	26.431.976	2.069.904
Lasten			
Personeelslasten	23.755.074	22.008.376	1.746.698
Afschrijvingen	902.038	699.285	202.753
Huisvestingslasten	1.924.855	1.728.932	195.923
Overige lasten	2.133.379	2.107.201	26.178

Totaal lasten	28.715.346	26.543.794	2.171.552
Saldo baten en lasten	-213.466	-111.818	-101.648
Financiële baten en lasten	-24.993	0	-24.993
Totaal resultaat	**-238.459**	**-111.818**	**-126.641**

1.2. De financiële positie van Stichting Ambion is goed
De kengetallen vallen binnen de signaleringsgrenzen van de inspectie. Voor zowel de korte als de lange termijn zijn er voldoende middelen om aan de verplichtingen te voldoen.

Financiële kengetallen

	2021	**2022**
Weerstandsvermogen	17,6%	11,4%
Solvabiliteit	72%	64%
Current ratio	2,83	2,04
Rentabiliteit	0,7%	-0,8%

Weerstandsvermogen
Dit kengetal geeft een beeld hoe solide de financiële positie van Ambion is. Het geeft inzicht in de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen. Ondergrens is 5%.

Solvabiliteit
Verhouding tussen eigen vermogen (inclusief de voorzieningen) en totale vermogen. Geeft aan in hoeverre aan de verplichting op de langere termijn kan worden voldaan. Ondergrens bedraagt 30%. De solvabiliteit Ambion is ruim boven de 30%. Hiermee beschikt Ambion over voldoende vermogen om tegenvallers op te kunnen vangen.

Current ratio
Geeft de verhouding weer tussen het geld dat het bestuur op korte termijn beschikbaar heeft en wat op korte termijn moet worden betaald. Een liquiditeit tussen 1,5 en 2,0 wordt als goed aangemerkt. Ondergrens is 0,75. Ambion heeft vooralsnog in de komende jaren geen externe financieringsbehoeften.

Rentabiliteit
Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten. De solvabiliteit en rentabiliteit bij Ambion zijn voldoende. Daardoor is het niet nodig om een hoge rentabiliteit te behalen om de financiële positie te versterken. De bekostiging kan zoveel mogelijk worden ingezet voor het geven van onderwijs.

1.3 De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring

Risico's of kanttekeningen
1. Risicomanagement
Het risicomanagement van Ambion is een continu proces; de risicoanalyse is ingebed in de plannings- en control cyclus. In 2022 is een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd.

1.1 Financiële risico's voor Ambion
De inspectie kijkt bij de hoogte van de reserves naar de individuele signaleringswaarde van Ambion. Deze bedraagt in 2022 € 4.553.200. Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 6.289.139. Hiermee bedraagt

het bovenmatig eigen vermogen € 1.735.939. Het bovenmatig eigen vermogen wordt deels ingezet voor toekomstige ontwikkelingen:
- de benodigde investeringen voor toekomstbestendig onderwijs;
- de onttrekkingen van diverse bestemmingsreserves;
- de nieuwe regels voor nieuwe waardering en verslaglegging voorziening groot onderhoud vanaf 2024.

1.2 personele risico's voor Ambion
- het is ingewikkeld de vervanging te regelen; de flexibele schil is verdwenen i.v.m. grotere vraag dan aanbod;
- (tijdelijke) boventalligheid in personele bezetting door de krimp in het aantal leerlingen.

1.3 materiële financiële risico's voor Ambion
- de normkostenvergoeding van het rijk is (fors) lager dan de werkelijke kosten.

Communicatie en participatie

Boodschap	Doelgroep	Via welk middel	Door wie	Wanneer
De raad heeft goedkeuring verleend aan de jaarrekening 2022	Ambion	korte mail met toezending raadsvoorstel- en besluit	college/behandelend ambtenaar	na raadsbesluit van 19 oktober 2023

Afstemming met de gemeente De Fryske Marren
Omdat Ambion scholen heeft in zowel Heerenveen als De Fryske Marren is de goedkeuring van beide raden nodig. Er is ambtelijke afstemming geweest met de gemeente De Fryske Marren; verwacht wordt dat de raad van De Fryske Marren goedkeuring verleent.

Financiën
Het goedkeuren van de jaarrekening 2022 (inclusief het jaarverslag), heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Bijlagen
- brief Ambion bij aanbieding jaarstukken d.d. 31 mei 2023;
- jaarverslag 2022 Ambion, inclusief jaarrekening 2022 pagina 71 en verder van het jaarverslag;
- goedkeurende accountantsverklaring bij jaarrekening 2022 d.d. 15 mei 2023.